

Sport en bewegen in de natuur en het landelijk gebied

Inbreng NOC*NSF voor commissiedebat stikstof, NPLG en natuur op 17 april

Sport is belangrijk voor een sterk en vitaal Nederland. Sport maakt ons fysiek en mentaal gezond en laat zorgkosten dalen. Namens sportend Nederland roepen wij de politiek op: Kom in beweging en zet de kracht van sport in voor een sterker Nederland! Sport gaat niet vanzelf. Zorg dat sport betaalbaar en toegankelijk blijft voor alle Nederlanders. 3 miljoen Nederlanders sporten zeer frequent in het buitengebied en dan vooral in de natuur en het landelijk gebied. Dit aantal is groeiende en we kunnen dus zeggen dat ons groene buitengebied meer en meer belangrijk wordt voor een gezonde leefomgeving.

NOC*NSF

NOC*NSF vertegenwoordigt 77 sportbonden en zet zich in voor de 10 miljoen wekelijks sportende Nederlanders. Onze inzet is om Nederland het sportiefste land van de wereld te maken. Wij bouwen aan een fundament dat heel Nederland plezier laat beleven aan sport en sportief bewegen. Dit en hoe hier te komen hebben we vastgelegd in onze Sportagenda 2032 (zie [Sportagenda 2032 | Nederland: het sportiefste land ter wereld - NOCNSF](#)).

Sporten en bewegen in de buitenruimte

Het landelijk beleid op gebied van natuur en landbouw is belangrijk voor de sport in Nederland. 3 miljoen Nederlanders sporten al in het buitengebied. En 25% van de niet-sporters geeft aan dat ze in het buitengebied willen gaan sporten. En dat is hard nodig, want steeds minder mensen voldoen aan de beweegrichtlijnen. Zo voldeed in 2022 slechts 44 procent van de Nederlanders aan de beweegrichtlijnen, dit terwijl in 2019 nog 49 procent van de Nederlanders voldeed aan de beweegrichtlijnen. We zijn helaas als Nederland Europees kampioen zitten, met daardoor een verhoogd risico op vroegtijdig overlijden.

Het recente onderzoek van de ANWB naar de recreatieve ruimte laat zien dat deze de afgelopen decennia is gekrompen¹. Veel sporters beleven hun sportplezier in het buitengebied van Nederland. Dit komt soms echter op gespannen voet te staan met de kwaliteit van de natuurgebieden die we nastreven. Soms is meer rust en minder menselijke activiteit gewenst. NOC*NSF steunt de inzet voor kwalitatief goede natuur in Nederland en snapt de overwegingen dat niet alles overal kan. Echter, dan zullen we met elkaar ruimte moeten zoeken voor de groeiende behoefte van mensen om in een natuurrijke omgeving te kunnen sporten. En recentelijk zien we enkel dat natuurgebieden op slot gaan en er geen alternatief voor de sporters en recreanten wordt geboden. Recentelijk hebben we in dat kader daarom samen met LandschappenNL de oproep gedaan: 'Zet het Nederlandse landschap weer op de kaart!'².

¹ [Zorgen om groeiend tekort aan recreatieruimte \(anwb.nl\)](#)

² [petitie.f70715.pdf \(landschappen.nl\)](#)

Op de agenda van het commissiedebat van 17 april staan onder andere op de agenda het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de Agenda Natuurinclusief. Wij willen u voor deze en mogelijk andere agendapunten de volgende zaken meegeven:

1. Maak een **visie op de toegankelijkheid van natuur in Nederland**
2. Zet in op meer ruimte voor groen en buitensport buiten de kwetsbare natuur door:
 - a. Te blijven investeren en stimuleren van **meer Groen in en om de Stad**;
 - b. Te investeren in een **10% groenblauwe dooradering (GBDA)**;
 - c. Het **Natuur Network Nederland** af te ronden zodat meer robuuste natuur ontstaat;
 - d. En bij al deze bovenstaande punten te zorgen dat dit samen gaat met **een goede toegankelijkheid en bereikbaarheid door routes** voor bijvoorbeeld wandel, MTB, ruiters en ruimte biedt voor watersporten als varen, vissen, roeien en suppen;
 - e. **Stimuleer de openstelling van landbouwgronden en schouwpaden langs watergangen.**

Maak een visie voor een toegankelijk buitengebied in Nederland

Het NPLG schetst een toekomstbeeld voor vooral de natuur en de agrarische sector. Maar wat daarin mist, is de plek die de recreant in die gebieden inneemt. Er lijkt in de planvorming volledig aan de behoefte om te recreëren in de natuur voorbij te worden gegaan. En dat is opmerkelijk, gezien de preventieve werking van de natuur op de gezondheid van de mensen. In de praktijk is daar juist nu behoefte aan. We zien dat, door slechte natuurkwaliteit, natuurbeheerders routes afsluiten en sportevenementen in en nabij de natuur aan steeds moeilijker eisen moeten voldoen. Sommige sportevenementen kunnen hierdoor geen doorgang meer vinden.

Nederland kent vele van dit soort mooie evenementen, van groot tot klein, zoals wandeltochten, hardloophwedstrijden, fietstoertochten voor op de racefiets of MTB en in de winter schaatstochten. Sportevenementen, groot en klein, zijn belangrijk voor de Nederlandse samenleving, deze evenementen dienen als waardevolle platforms die de zichtbaarheid en het bereik van sporten en bewegen vergroten en mensen stimuleren te gaan bewegen.

Aan de sportevenementen worden regels opgelegd zoals minder deelnemers (waardoor het financieel niet meer uit kan), zware ecologische onderzoeken, en soms ook forse financiële bijdragen. Dit zorgt voor spanningen tussen natuur en sport, die we niet willen. Wij zoeken vooral de samenwerking om gezamenlijk tot een goede aanpak te komen. Als NOC*NSF werken we vanuit het Sportakkoord II naar mogelijkheden om samen met natuurorganisaties meer samen te werken. Echter, in het Nederlandse natuurbeleid lijkt nu vooral de ecologische benadering lijdend te zijn. Vanuit het Rijk vragen we daarom aanvullend hierop te komen met een **duidelijk visie op een toegankelijke natuur in Nederland**. Welke balans streven we naar in de natuur? Het huidige gebrek aan een visie hierop maakt dat de spanningen over het toegankelijk houden van natuurgebieden toenemen. Dit komt zowel de natuur als de 'gezonde leefomgeving' voor de mens niet ten goede.

Zorg voor extra natuur en groene ruimte voor de buitensport en de natuur!

NOC*NSF is van mening dat buitensport niet ten koste kan gaan van onze biodiversiteit en de natuur in Nederland. Een waardevolle natuur is ook van belang voor sporters. Echter, we zien

dus wel een groeiende groep mensen in de samenleving die wil sporten in de natuur. Het zorgt voor spanningen en ongewenste effecten zoals hierboven beschreven. Om de sportparticipatie te bevorderen, de stijgende zorgkosten in de toekomst te temperen en tegelijkertijd de natuurkwaliteit is behouden ziet NOC*NSF het belang om meer natuur en groen buiten de kwetsbare natuurgebieden te realiseren. Wij stellen daarom voor om te investeren in:

- 1 Meer groen in en om de stad;
- 2 Een groenblauwe dooradering met ruimte voor sport en recreatie in het landelijk gebied;
- 3 Meer nieuwe natuurgebieden die open staan voor mensen om in te sporten en te recreëren.

Ad 1. Meer groen in en om de stad

Meer groen in en rondom de stad is positief voor zowel de gezondheid (nodigt uit tot bewegen, spelen en ontmoeten) van de mens, het vergroten van de biodiversiteit en het klimaat adaptief maken van onze stedelijke gebieden (vergroten van wateropvangen en opvangen van hittestress). We pleiten in het NPLG en de Agenda Natuurinclusief meer in te zetten op concepten als '**Groen Groeit Mee**'³ en het programma **Groene Metropool** van Staatsbosbeheer.

Ad 2. 10% Groenblauwe dooradering

Een groot deel van ons landelijk gebied is niet toegankelijk. Om de recreatiedruk op natuurgebieden te ontlasten is het versterken van de toegankelijkheid van ons landelijk gebied van belang. NOC*NSF steunt daarom het pleidooi voor een **10% groenblauwe dooradering**, mits deze ook zorgt voor een betere toegankelijkheid door een combinatie van routes voor fietsen, wandelen, paardrijden. **Stimuleer daarom de openstelling van de landbouwgronden met marktconforme vergoedingen evenals de openstelling van schouwpaden van de waterschappen langs watergangen.**

Ad 3. Meer nieuwe natuurgebieden

Meer natuur en vooral een robuuste natuur zal helpen om meer ruimte voor sport te krijgen en tegelijkertijd meer mogelijkheden te bieden om de bestaande verstoringsgevoelige natuur te ontzien. Er ligt nog een opgave om extra natuur te realiseren. Maak hier als overheid werk van en zorg daarbij dat deze nieuwe natuur voldoende ontsloten wordt voor mensen om in te sporten en recreëren. Hiermee worden bestaande kwetsbare natuurkernen ontzien. **Wij pleitten daarom voor de volwaardige afronding van het Natuur Netwerk Nederland past in deze ambitie, mits in deze nieuwe natuur ook ruimte voor de mens is.**

Concrete aandachtspunten NPLG

Voor het NPLG willen we u verder graag nog deze specifieke en concrete punten meegeven:

- **Zorg voor een concrete invulling van een gezonde leefomgeving en geef aandacht aan het belang van de recreant en sporter.** Dit betekent onder andere dat ruimte geboden moet worden voor mensen om te kunnen sporten en bewegen. Geef de vele gebiedsprocessen die ontstaan de komende jaren concrete handvatten hoe invulling te geven aan een gezonde leefomgeving;
- **Zorg voor voldoende middelen om de recreatieve voorzieningen en routes te onderhouden** voor natuurbeheerders, landgoederen en agrariërs. Staatsbosbeheer geeft bijvoorbeeld aan

³ [Waar kunnen we je mee helpen? | Groen groeit mee](#)

dat 2/3 van de kosten van hun recreatieve voorzieningen en speelnatuur niet zijn gedekt.

Voor agrariërs is momenteel geen boerelandpadenvergoeding meer.

- **Maak kleine evenementen bij natuurgebieden makkelijker mogelijk in kader van stikstof** en de hieraan gekoppelde natuurvergunningen. Of zorg voor professionele ontzorging van vrijwilligers die die kleine sportevenementen in en nabij natuurgebieden organiseren. We zien een terugloop van kleine sportevenementen in de buitenruimte. De reden: het wordt te complex om deze te organiseren. Eén van de complexe factoren hierbij is voor evenementen nabij Natura 2000 gebieden het thema stikstof. Het is voor vrijwilligers, zonder professionele ondersteuning, haast niet mogelijk om een stikstoftoets (Aeriusberekening) te doen.

Voor meer vragen en verdieping kunt u contact opnemen met Eibert Jongsma, senior-adviseur Public Affairs. Te bereiken via 06-12999493 en eibert.jongsma@nocnsf.nl.